

31 januari 2021

Liturgie voor een huisdienst

Welkom aan u, zuster, broeder. Deze 'dienst op papier' is vanwege het coronavirus een alternatief voor de dienst op zondagmorgen. We kunnen elkaar niet ontmoeten in de Vermaning, maar blijven met elkaar verbonden.

Enkele opmerkingen vooraf:

- Overweeg om deze dienst op het gewone tijdstip te houden op de zondagmorgen of een ander moment om de eenheid rond dezelfde teksten te ervaren.
- U kunt van tevoren één (of twee) cd ('s) met (religieuze) muziek kiezen, één om mee te beginnen en één om aan het slot mee te eindigen.
- U kunt een kaars met lucifers klaarzetten en desgewenst enkele waxinelichtjes om aan te steken voor mensen naar wie uw gedachten speciaal uitgaan.
- U kunt de liturgische en liedteksten hardop lezen of in stilte overdenken. Wanneer u met u tweeën bent, kunt u de teksten om en om voorlezen. De liederen kunt u uiteraard ook zingen.
- Na afloop is er de gebruikelijke collecte, voor de bestemming zie de laatste bladzijde. U kunt een bedrag overmaken naar het genoemde rekeningnummer.
- Op de laatste bladzijde is pastoraal nieuws te vinden en enkele mededelingen.
- Reacties zijn welkom, via mail: jolandavalk7@gmail.com of telefonisch 06 10687346

Een goede dienst toegewenst
Jolanda Valk
pastor Doopsgezinde Gemeente Buitenpost

'Houvast'

- Muziek
- Aansteken van de kaars
- **Woorden van inkeer**
Licht van het begin
dat ons tevoorschijn haalt
en ons doet bestaan.
Bron van licht, die bent en zijn zal,
open ons hart voor elkaar,
breng ons bijeen in de cirkel van uw liefde.
- Laten we stil worden en ons in gedachten verbinden met onze zusters en broeders

- **Zingen of lezen lied:** Met nieuwe woorden [Zangen van zoeken en zien 102;
t. M. Steehouder; melodie Liedboek 221: Zo vriendelijk en veilig als het licht]

1 Met nieuwe woorden voor een oud verhaal,
niet met een stem versteend in het verleden,
wel in een taal die twijfelt en die vraagt,
zonder de harde leer van zekerheden,
woorden die klinken als een nieuw signaal:
ruimte waar mensen zich gezegend weten.

2 Dank voor een plaats waar elk de ander ziet,
waar vriend en vreemdeling elkaar ontmoeten,
dank voor de adem die de vrijplaats biedt,
dank voor de openheid van niet te moeten,
dank voor de woorden en het nieuwe lied,
dank voor de ogen die elkaar begroeten.

- **Woorden van gebed**
Wij bidden U,
dat wij stil mogen worden,
stil in onszelf
om de stem van uw onuitsprekelijke aanwezigheid
te kunnen horen.
Doorbreek gedachten die ons beheersen,
maak ons ontvankelijk.
Laat verwaaien onze zelfhandhaving en eigenbelang,
open de ruimte in ons,
waar wij kunnen luisteren
naar wat boven onszelf uitgaat.
Bevrijd ons van alles wat neerdrukt, blokkeert,
om ons te richten op de weg die we mogen gaan,
naar U, naar elkaar, naar onszelf.

- **Bij het thema van de viering**

Houvast – een woord dat in crisistijd meer betekenis kan krijgen. Nu er veel gemis is aan ontmoeting en vertrouwde vormen van verbondenheid en ongewisheid over de dagen die komen. Woorden en beelden kunnen ons op een spoor brengen naar diepere lagen. Beeldende woorden van een gedicht, een afbeelding uit de kunst en Bijbelwoorden. Er zijn veel verhalen die het thema kunnen illustreren. Mensen wensen te zijn als een ‘boom geworteld aan stromen levend water’ om voluit te kunnen leven. Vandaag lezen we het verhaal van de vrouw in Sarefat, die veel van dat goede leven moet missen, nog meer zal kwijtraken en de hoop op verandering schijnt op te geven. Een situatie die velen in onze tijd kunnen meevoelen. Waar zoeken wij de bron van onsouvast?

- **Als een vogel** [Marijke de Bruijne]

O, even als een vogel
heel hoog van boven
op de aarde neer te zien.
Steeds hoger en hoger gaan,
onder je het panorama
van een atlas in het echt.

Van alles los,
van driften en verplichting,
van moeten en niet mogen doen of zijn,
slechts wind en wolken en de zon.
Van drukkend schuldbesef – waarvan? –
verlost
zweven op de vleugels van de wind,
gelukkig zijn.

Een mensenziel
kan zo onthecht niet blijven,
dus zou je dalen
tot de steden
weer daken worden,
pleinen, straten.
Je zou weer de vibratie
van de liefde voelen en de haat,
van winstbejag,
ambitie, zelfbeklag
en macht,
van mensen, hun emoties.
Een koepel vol onzichtbare
levensenergie
zou om de steden staan.

Natuurlijk daal je af
om weer je weg te vinden
zonder anderen tot kwaad of last te zijn
en, als het even kan, tot zegen.

Maar in mijn binnenste
zou bij mij zijn
dat beeld van een puurder leven
- hoop en herinnering –
verlangen

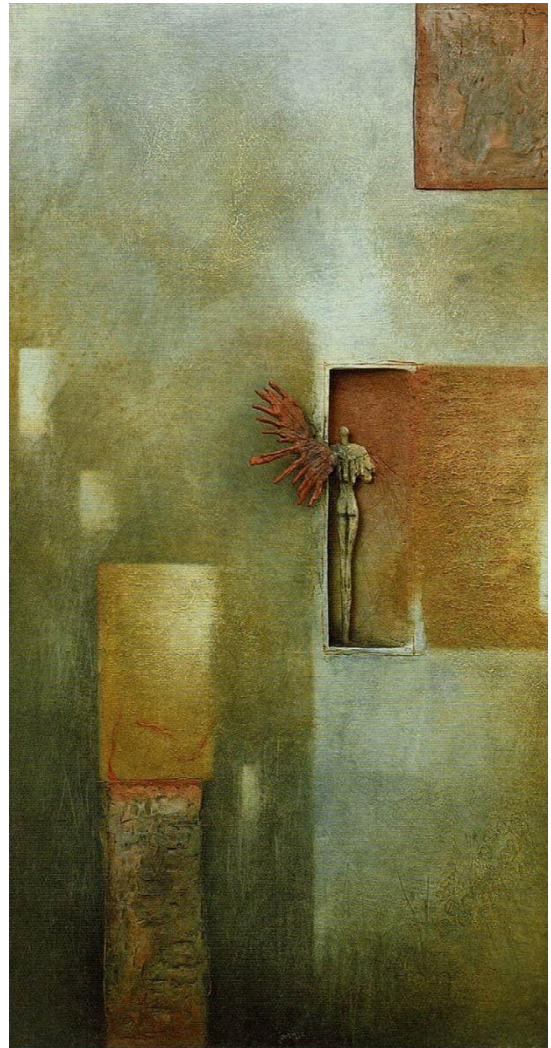
en af en toe weer even
die vogel zijn
dichtbij
de wind, de wolken en de zon,
in dat azuren blauw.

- **Gevleugelde verbeelding**

Het werk van Jan Steen (1938-2016) gaat over verlangen. Met aards materiaal zoekt hij de gewichtloosheid. De mensfiguren van Jan Steen zijn verlangend op weg naar de horizon, naar het licht. Zij hopen zich te kunnen onttrekken aan de zwaartekracht om één te worden met de vogels, symbolen van unieke vrijheid.

In zijn werk verbeeldt hij zijn eigen zoektocht naar balans en evenwicht, tussen enerzijds het middelpuntzoekende en anderzijds het middelpuntvliedende.

U kunt enige tijd naar de afbeelding te kijken, in u laten omgaan. Raakt het aan iets in uw eigen leven? Zet een detail u op een spoor? U kunt eventueel ook nog eens het gedicht van Marijke de Bruijne erbij lezen.

Jan Steen – zonder titel

Zingen of lezen lied: Woord dat zich richt op mijn hart [t. A. Bronswijk; melodie liedboek 321
Niet als een storm, als een vloed]

1 Woord, dat zich richt op mijn hart,
stem, die mij aanspreekt tot leven,
klank, zo vertrouwd, maar zo nieuw –
open mij Gods perspectief.

2 Verten, zo breed en zo diep,
weg, om zich langs te begeven,
licht, dat de ogen ontsluit –
leer mij uw waarheid te zien.

3 Naam, die ik fluisterend noem,
raadsel, met mij zo verweven,
God van zo ver ons nabij –
spreek tot het hier en het nu.

- **Elia in Sarefat** [1 Koningen 17: 10-16]

Elia vertrok naar Sarefat. Toen hij bij de stadspoort kwam, was daar een weduwe hout aan het sprokkelen. Hij riep naar haar: 'Wees zo goed om voor mij in deze kruik een beetje water te halen; ik zou graag wat drinken.' Toen zij het ging halen riep hij haar na: 'Wees zo goed om ook een stuk brood mee te brengen.' Zij antwoordde: 'Zowaar de Ene uw God leeft, ik heb geen brood meer; alleen nog maar een handvol meel in de pot en nog een beetje olie in de kruik. Ik sprokkel nu wat hout en ga dadelijk naar huis om voor mij en mijn zoon voor het laatst eten klaar te maken; daarna wacht ons de dood.' Elia antwoordde: 'Vrees niet, ga naar huis en doe wat u van plan bent, maar maak van het meel en de olie eerst een broodje voor mij en breng mij dat; voor uzelf en uw zoon kunt u daarna zorgen. Want zo spreekt de Ene, de God van Israël, de pot met meel raakt niet leeg en de kruik met olie raakt niet op totdat de Ene het weer laat regenen.' Toen ging zij weg en deed wat Elia gezegd had en elke dag hadden zij te eten, hij, zij en haar familie. De pot met meel raakte niet leeg en de kruik met olie raakte niet op, volgens het woord dat de Ene gesproken had door Elia.

- **Meditatief moment**

Wat is voor mij van waarde en waarin vind ik mijn houvast? Vragen waarover je min of meer vrijblijvend kunt mijmeren in tijden dat het leven verloopt volgens je wensen en verwachtingen. Deze vragen krijgen een andere lading als de situatie ingrijpend verandert. Je hebt als ondernemer nog maar weinig inkomsten, omdat je zaak voor de tweede keer binnen een jaar langere tijd gesloten moet blijven. Dan komt de dag dat je letterlijk te midden van de puinhoop staat.

Je partner of ouder bevindt zich in de laatste levensfase, juist op het moment dat het verpleeghuis besluit het besmettingsgevaar in te dammen door de deuren te sluiten. Bezoek, afscheid is niet meer mogelijk.

Slechts enkele van de vele situaties, waarin mensen moeten loslaten wie en wat van onschatbare waarde is op een onvoorziene en ongewenste wijze. Is er dan nog sprake van enig houvast? Gelukkig (het is een bizar woord in deze context, maar toch) is de mens die zich verbonden mag weten met een naaste, die zich gesteund mag voelen door dierbaren. Maar de vraag naar wat of wie je draagt is daarmee niet volledig beantwoord.

De vrouw in Sarefat is gekomen aan de uiterste grens van haar bestaan. Zelfs de hoop op overleven is verdwenen. Zij heeft al afscheid genomen van het aardse leven. De onbekende man die zij op een onverwacht moment ontmoet, stelt een vreemde vraag. Eigenlijk is het ongepast wat hij zegt, want hij is bekend met de ernstige situatie. Het vertrouwen waarop hij zijn bestaan heeft gebouwd is niet het hare. 'Kom niet aan met die God van u, die goed zou zijn en ervoor zorgt dat alles goed komt.' Verrassend is zijn reactie. Hij komt niet met overtuigend bewijsmateriaal van God en geloofszekerheden. Hij ziet de vrouw met haar ogen vol verdriet en angst, om haar kind, om haarzelf, om al die mensen die haar dierbaar zijn. Hij ziet hoe ze de pot met het bodempje meel krampachtig in haar handen klemt. Als een kostbaar kleinood. Dan nodigt hij haar uit om haar handen te openen. Om het laatste restje wat ze aan houvast heeft los te laten. Je moet het maar durven.

"Als je een wereldbeschouwing hebt, waarin alles op zijn plaats staat en je zegt: dat is mijn geloof, dan zit je naar mijn diepste overtuiging helemaal verkeerd. Pas als je zegt: 'Ik weet het nu bij God niet meer', dan heb je kans dat je iets van het geheim begint te vermoeden".
Woorden van Willem Barnard die een beweging vertolken die haaks staat op het in stand houden van eigen vastigheden. Een beweging van 'vogels die zweven op de vleugels van de wind'.

Elia kan de vrouw aanspreken, omdat hij zelf aan den lijve heeft ervaren wat het betekent om ieder houvast kwijt te raken. Zijn zelfbeeld, de goedkeuring van de ander, het geloof in zijn God. Hij weet hoe het voelt als het leven j u loslaat. Daar, aan de grens ontmoet hij de Eeuwige. Beter gezegd, de Eeuwige komt tot Elia. Niet met een theorie over Zijn Bestaan, niet met troostende woorden dat alles wel goed komt. Hij nodigt Elia uit om zijn handen te openen. Het kenmerk van wijd geopende handen zijn de gestrekte vingers. De mens die dit gebaar maakt, focust zich niet langer op een houding van koste wat het kost vasthouden en staande blijven. Loslaten betekent jezelf laten vallen. Je bevindt je in een kwetsbare positie. Dan kun je ontvangen wat licht en ruimte in zich draagt.

Iets in de vrouw zegt dat zij gehoor moet geven aan de uitnodiging van Elia. Heeft zij aangevoeld dat hij ooit aan dezelfde grens stond als waar zij nu staat? 'Ik weet het bij God niet meer.' Als zij tevoorschijn komt in al haar kwetsbaarheid, opent zich een ander perspectief. In het donker kun je gewaarworden waar je houvast ligt.

Onze kracht ligt in het niet-weten. In het vermogen om te leven in het mysterie. Daar openbaart zich de dragende grond van ons bestaan. Wie of wat dat is? Dat kunnen we voor de ander niet bepalen. De verbinding met het houvast vindt plaats in de stilte van het eigen hart. Daar kan het gaan kiemen, een stabiele bodem vormen. Groeien doet het in het ritme van het alledaagse bestaan.

Meestal ontvang je het waardevolle in 'eenvoudige' dingen, aangereikt door 'gewone' medemensen. Je kunt het ervaren als Godsgeschenk. Met open handen kun je delen.

- In stilte overdenken we de woorden
- **Gebeden en Onze Vader** (naar het Aramees Onze Vader)
Om ruimte en licht bidden wij. Dat wij gerechtigheid, hoop, vertrouwen, compassie delen. Dat wij de zorg delen om brood voor allen, een menswaardig bestaan en een goed leven. Genoeg om mens te zijn voor en met mensen.

In de stilte van ons hart bidden wij voor het leven van de wereld en de mensen

Bron van alle zijn,
Bundel Uw licht in ons, maak het nuttig
vestig Uw rijk van eenheid nu.
Uw enige verlangen handelt dan samen met het onze,
zoals in alle licht, zo ook in alle vormen.
Geef ons wat we elke dag nodig hebben
aan brood en inzicht.
Maak de koorden van fouten die ons binden los,
zoals wij de strengen waarmee
we anderen aan hun schuld houden, loslaten.
Laat oppervlakkige dingen ons niet misleiden,
maar bevrijd ons van wat ons terughoudt.
Uit U wordt de alwerkzame wil geboren,
de levende kracht om te handelen,
het lied dat alles verfraait
en dat zich van eeuw tot eeuw vernieuwt.
Dat er kracht zij in deze woorden
en dat al mijn daden daaruit ontstaan.

- **Zingen of lezen lied:** Vermoeden en vertrouwen [t. R. Kleijer; melodie Liedboek 439, Verwacht de komst des Heren]

1 Vermoeden en vertrouwen

als bron van ons bestaan.

Wij worden vastgehouden,
hoe onze weg ook gaat,
een schouder die ons schraagt,
een hand die ons zal leiden
en die te allen tijde
en overal ons draagt.

2 Vertrouwen en verlangen

naar God die om ons geeft,

dat ik in goede handen
zal zijn zolang ik leef.

Dat Hij ons niet en nooit
uit Zijn oog zal verliezen
maar steeds voor ons zal kiezen
en Zich in ons ontplooit.

3 Verlangen en vermoeden;

meer dan ik denken kan

bergt Hij mij in zijn hoede,

kan ik van Hem op aan.

Want Hij trekt met ons mee
door zeeën en woestijnen
en tot voorbij ons einde
hebben wij aan Hem deel.

- **Zegenbede**

Verbonden met allen dichtbij en verder weg spreken wij elkaar – hardop of in de stilte –
toe:

Ik wens dat gezegend is

het pad waarop je gaat,

de hoop die je draagt,

het doel van je verlangen.

Ik wens dat je vrede en vreugde vindt

in wie in je leven komt,

in wie je op jouw tocht vergezelt.

Moge de Schepper van al wat leeft en ademhaalt
ons leven zegenen en behoeden.

- De kaars wordt gedoofd

- Muziek

Pastoraal

BIJVOORBEELD Zuster/broeder NN is inmiddels uit het ziekenhuis ontslagen en herstelt thuis.

BIJVOORBEELD Wij zijn blij met de geboorte van NN ...

BIJVOORBEELD Bel en mail elkaar, stuur een kaartje, en bid om genezing en gezondheid voor broeders en zusters, en voor vele anderen om ons heen en veraf, voor werkers in de zorg, de vele vrijwilligers en voor de overheid. Waar het kan bied je diensten aan voor hen die meer aandacht nodig hebben, bijvoorbeeld boodschappen halen.

Mededelingen

Voor volgende week zondag 7 februari kunt u een huisdienst van ds. Roelof Akse, voorganger van de Doopsgezinde Gemeenten Drachten en Leeuwarden verwachten

BIJVOORBEELD Alle diensten en bijeenkomsten zijn opgeschort voor onbepaalde tijd. Onze gemeente volgt de landelijke richtlijnen aangaande de volksgezondheid.

BIJVOORBEELD Er zijn ook leden en vrienden die geen email hebben. Gelieve deze huisdienst bij hen te bezorgen, of af te spreken dat het wordt opgehaald.

BIJVOORBEELD De collecte is vandaag bestemd voor:

BIJVOORBEELD Uitvaarten mogen in beperkte kring worden gehouden. Wij zullen iedereen op de hoogte brengen wanneer er een sterfgeval is. U wordt dan uitgenodigd om thuis op het tijdstip van de uitvaart een kaars aan te steken en daarbij de naam van de overledene uit te spreken; stil te worden; lied 961 te lezen of te zingen (zie hieronder), en het Onze Vader te bidden.

Niemand leeft voor zichzelf
niemand sterft voor zichzelf.
Wij leven en sterven voor God onze Heer,
aan Hem behoren wij toe.